

Levende vassdrag, fjord og kyst

29.januar 2014

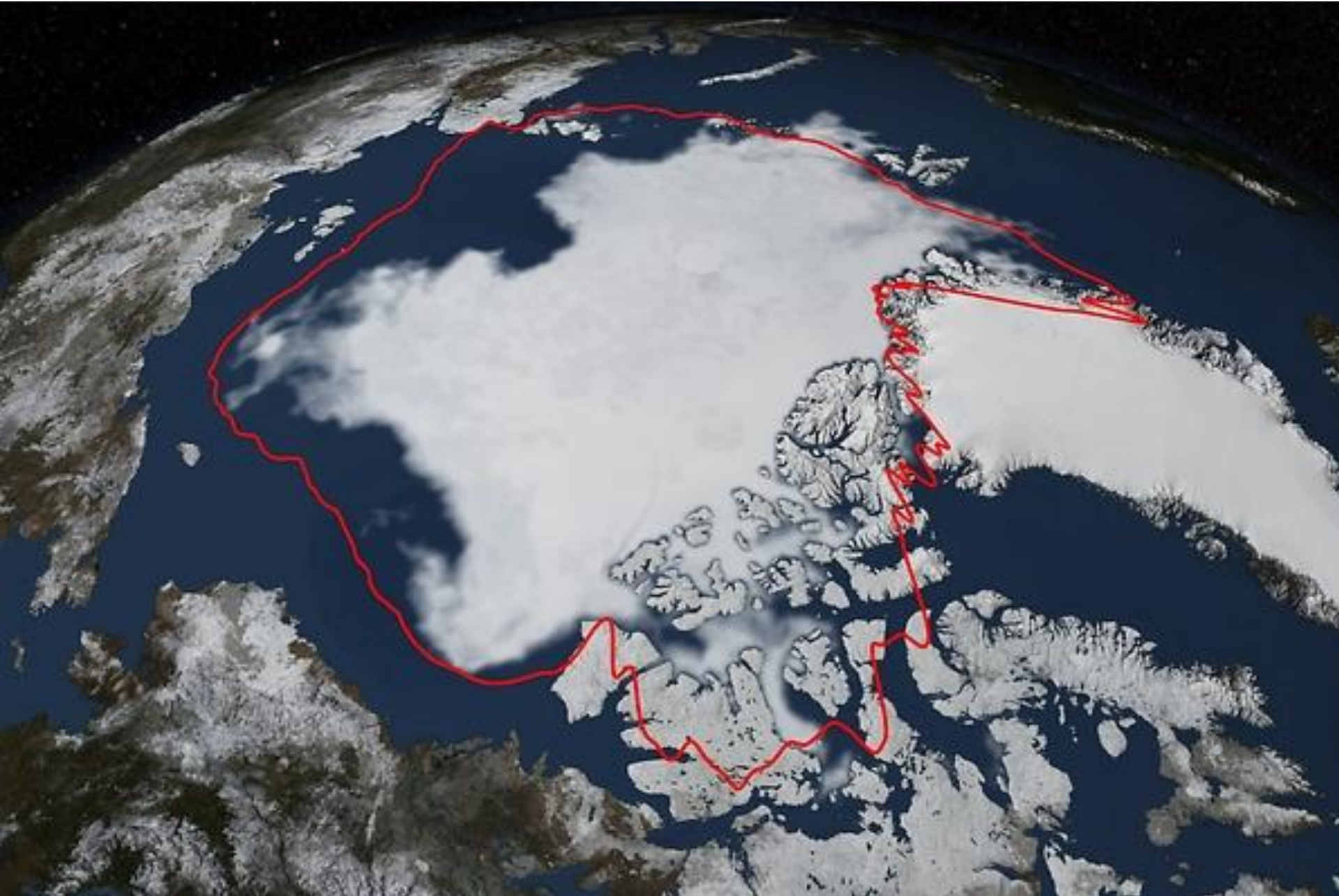
v/ Maren Esmark, generalsekretær i Naturvernforbundet
og Jorunn Vallestad, rådgiver naturmangfold

Velkommen!

Litt om Naturvernforbundet i nord

- Nord-Norges kretsforening stiftet 18.oktober 1914 i Tromsø
- Norges eldste og største natur- og miljøvernorganisasjon
- Landsdekkende, demokratisk organisasjon, med fylkeslag og ca. 80 lokallag over hele landet
- Over 21 200 medlemmer – og vi øker!
- 11 lokallag i nord: Sør-Varanger / Máttá-Várjjaga , Ávjovárri / Ávjovári, Tana og Varanger / Deanu ja Várjjaga, Vest-Finnmark / Oarje-Finnmárkkku, Sør-Helgeland, Narvik, Salten, Rana, Vesterålen, Tromsø og Nordreisa
- Finnmark økte %-vis mest i nye medlemmer i 2013 og 2014!

Is utbredelse i Arktis 17.september 2014

Klimaendringer i nord

Havissmelter
Snødekket minker
Breer smelter
Mer varme absorberes
Vannføring i elver øker
Tundra tiner
Metan lekker ut fra havbunn
Havet mindre salt
Havet surere
Havsirkulasjon endres
Marine og landbaserte arter vandrer
Økosystemer endres

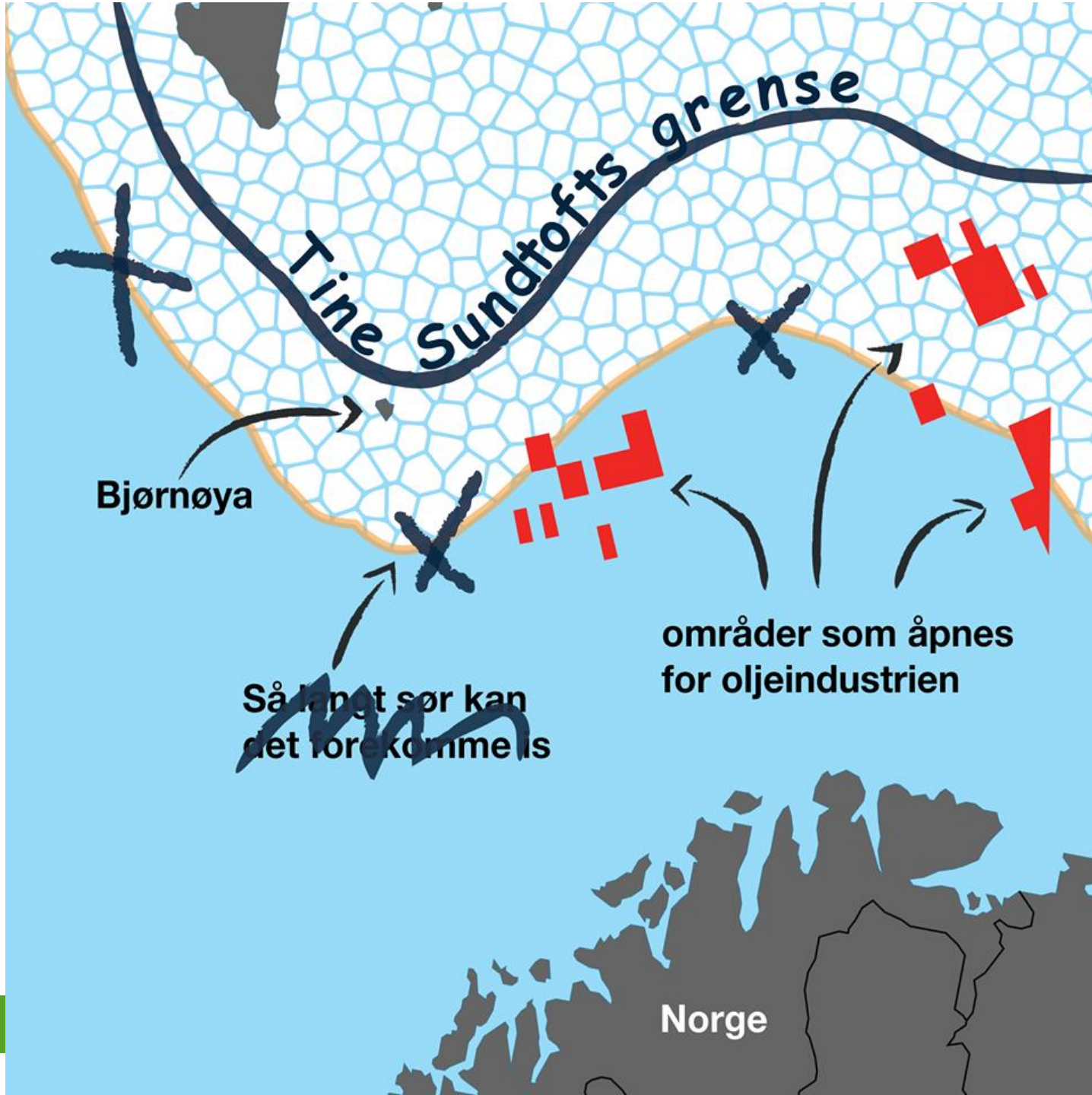
Vil gi store endringer for bosetninger, infrastruktur, urfolk og naturbaserte næringer

Og regjeringens
svar på smeltende
is er....

mer olje og gass.

Vi protesterer!!

Bjørnøya

Så langt sør kan
det forekomme is

områder som åpnes
for oljeindustrien

Norge

OSLO

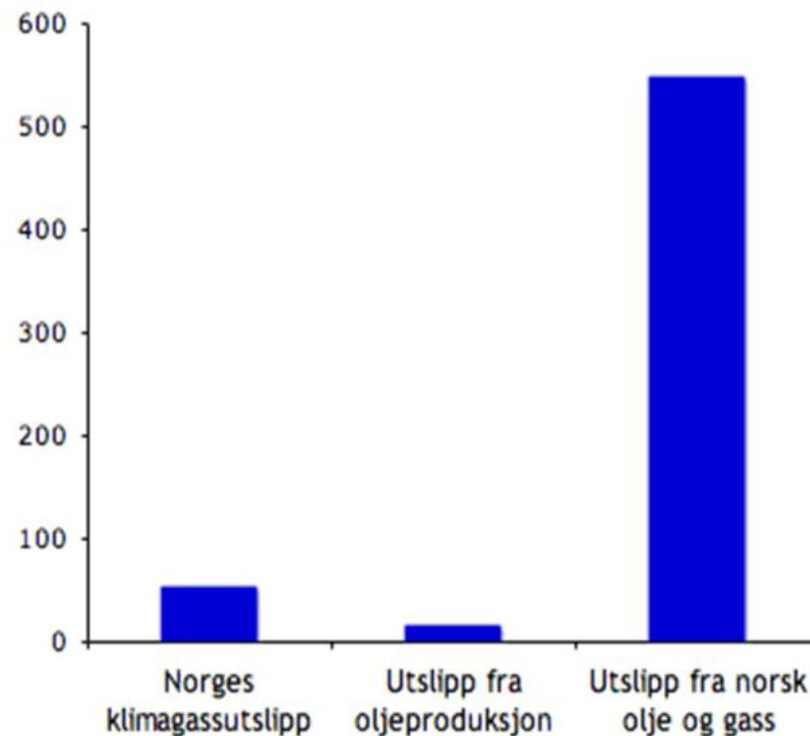
Reduser oljeutvinningstempoet
- vern Lofoten, Vesterålen og Senja

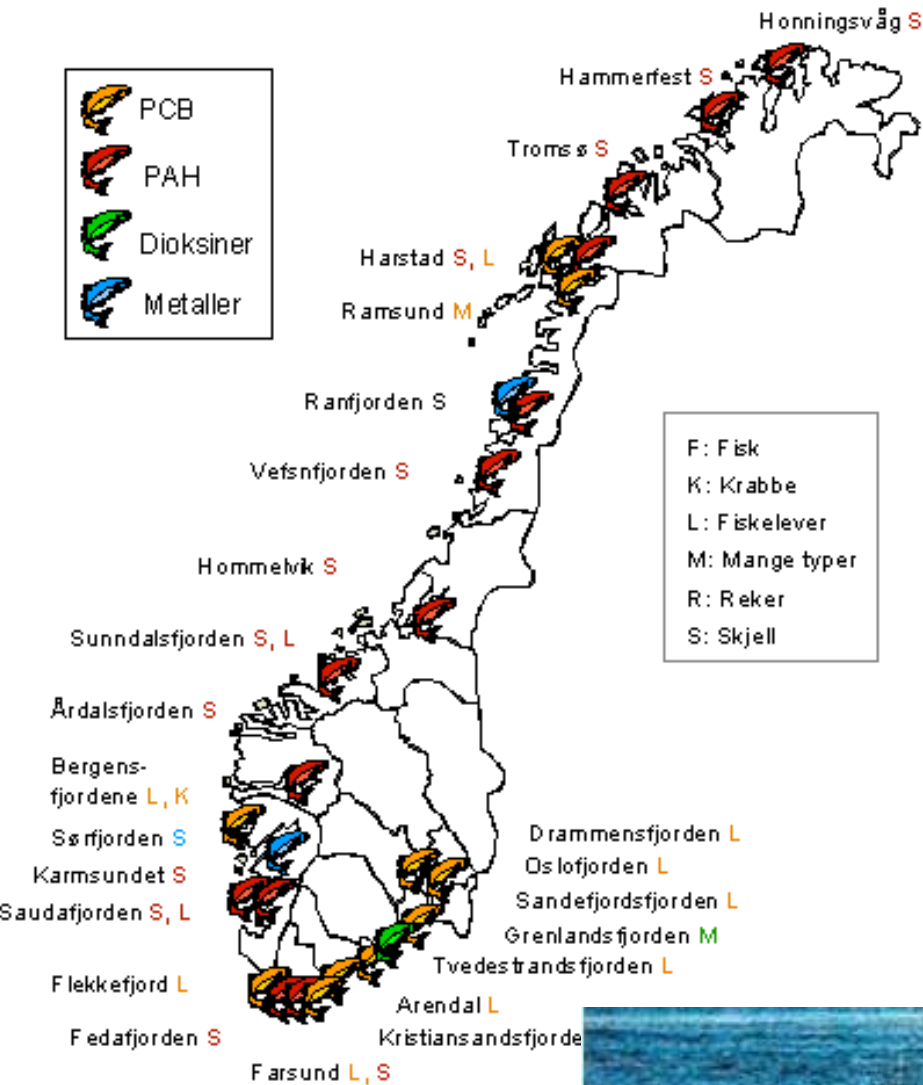
LA OLJA LIGGE!

Naturvernforbundet
100 år
1914-2014

- Ingen nye letekonsesjoner på norsk sokkel
- Områder som er åpnet, men ikke igangsatt må stenges
- Pensjonsfondets investeringer i olje, gass og kull må vris over i fornybare investeringer.

St.meld. nr. 14

(2006–2007)

Sammen for et giftfritt miljø –
forutsetninger for en tryggere fremtid

Etter ankomsten til Gjesvær.

Fem utvandrere fra Syd Georgia på vei til Gjesvær.

Se, pingviner på Røst

Ja, du leser riktig. Det har vandret spill levende pingviner på Røst ytterst i Lofoten – for over 70 år siden. Her kan du lese hvordan det gikk.

KJÆLEDYR: - Pingvinene gikk inn og ut av husene, forteller Nora Helgesen, datteren til Helge Helgesen, som innførte pingvinene til Røst. På bildet enten Nora eller søsteren Helga.

FOTO: PRIVAT

Helge Lyngmoe

@lyngmoe

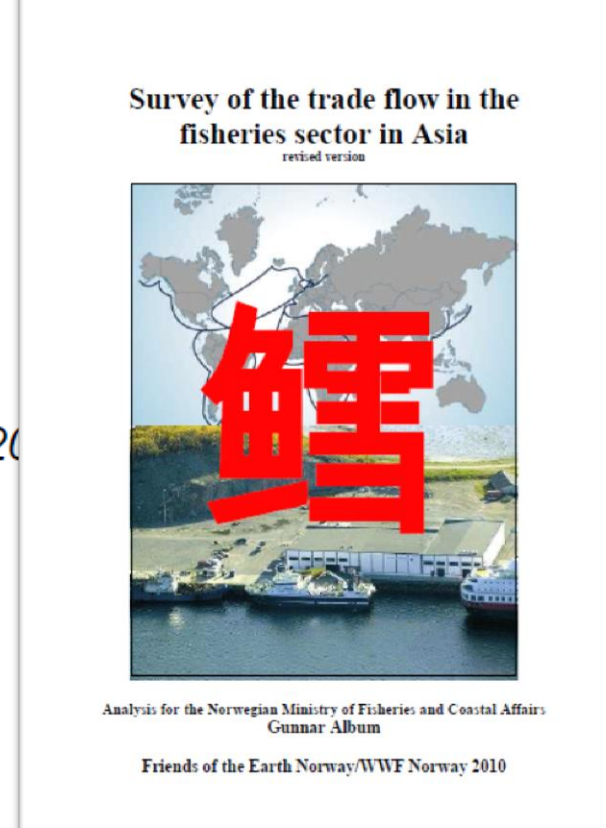
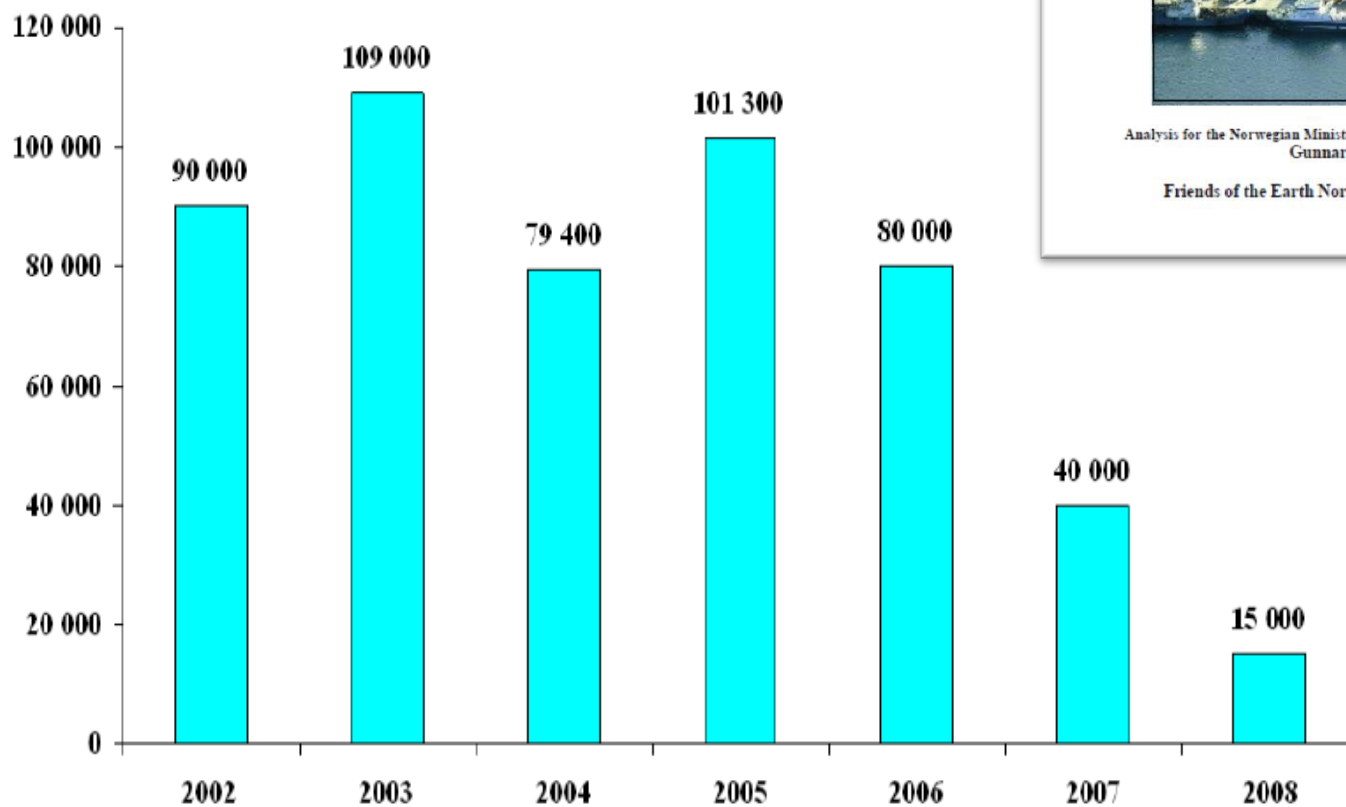
Susanne Lysvold

@susannely

Oppdatert 21.10.2010, kl. 06:28

Naturvernforbundet
100 år
1914-2014

Figur 1: Viser registrert overfiske av **torsk** fra 2002 til 2008

Fossevandringa søndag 20. juli til Stordalsfossen i Meahccevággi i Sørfjorden i Tromsø kommune,

Naturvernforbundet inviterer til jubileumsmarkering og miljøfestival

MILJØBYGGET I KVALSUND

Fredag 20 juni

18:00 Kortreist mat fra Rydningen Gård
Laksesuppe av havlaks. kr 180,-

19:00 Åpning
Ved leder i Naturvernforbundet, Lars Haltbrekken.

Åpning av kunstutstilling
med Maret Anne Sara, Andreas Holtung, Annelise Josefsen og Silvia Rehnlund - samt Naturvernforbundets jubileumsutstilling.

Konsert
Mari Boine, Marion Palmer og Irene Persen - kr. 150,-

Lørdag 21 Juni

12:00 Utstillinger og åpen Kafe

12:00 Barneprogram
Joik/Opplesning/med billedvisning fra boka *Afruvva*, ved Karen Anne Buljo

13:00 Lunsj
Kortreist mat fra Rydningen Gård.
Gryterett av reinsdyr, grønnsaker og friske urter. kr 180,-

Mari Boine, Boknakaran, Max Mackhè, Ivar Thommasen, Karen Anne Buljo, Marion Palmer, Irene Persen m fl.

14:00 Foredrag
ved Sigvald Persen, sjøsamisk kompetansesenter.
Lokal kunnskap, fjorder og økologi i endring.

15:00 Foredrag
ved Anne-Line Thingnes Forsund, Naturvernforbundets gruveutvalg, Førdeaksjonen. Hvorfor sier vi nei til gruveavfall i Førdefjorden og Repparfjorden.

16:00 Folkefest
i samarbeid med Natur og Ungdom. Appeller, Kulturinnslag ved Ivar Thomassen, Boknakaran m.fl

20:00 middag
Kortreist mat fra Rydningen Gård. Urtemarinert lam kr 180,-

21:00 Fest for Fjorden
Max Mackhè og Boknakaran cc. kr 200,-

Søndag 22 juni

11:00 Samling for Repparfjordelva
Oppmøte ved Repparfjordbrua. Knut Altmann orienterer om laks og laksefiske i Repparfjordvassdraget.

11:30 Tur til gruveområdet ved Follidal
Turguide er Aslak Lango fra Fiettar reinbeitedistrikt

FOLKEFEST for Repparfjorden

20.-22. juni

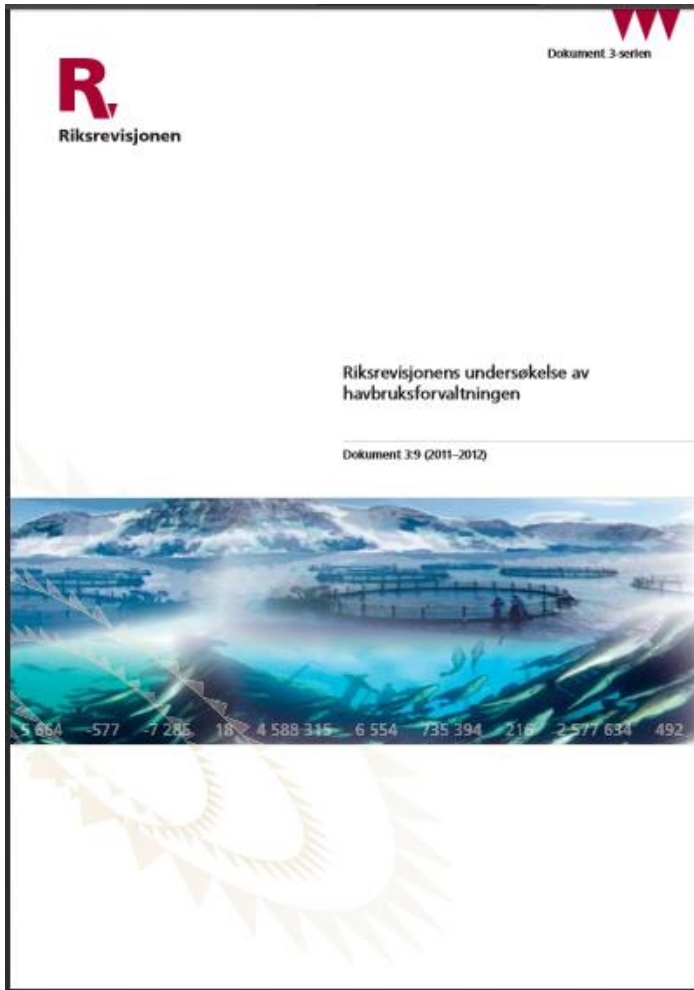
1914-2014

Nasjonale miljømål

- Naturmangfoldsloven
 - «artene og deres genetiske mangfold ivaretas»
 - «artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder»
 - Føre-var prinsippet
 - Økosystembasert forvaltning
- Nasjonale laksefjorder/vassdrag
 - «påvirkninger som truer laksens genetiske mangfold, skal reduseres til et ikke-skadelig nivå innen 2010.»
 - Rømt oppdrettsfisk skal ikke true villaksen

Måsettinger fra regjeringens bærekraftsstrategi:

- 1) Havbruk bidrar ikke til varige endringer i de genetiske egenskapene til villfiskbestandene.
- 2) Alle oppdrettslokaliteter som er i bruk holder seg innenfor en akseptabel miljøtilstand, og har ikke større utslipp av næringssalter og organisk materiale enn det resipienten tåler.
- 3) Sykdom i oppdrett har ikke bestandsregulerende effekt på villfisk, og mest mulig av oppdrettsfisken vokser opp til slakting med minimal medisinbruk.
- 4) Havbruksnæringen har en lokalitetsstruktur og arealbruk som reduserer miljøpåvirkning og smitterisiko.
- 5) Havbruksnæringens behov for fôrråstoff dekkes uten overbeskatning av de viltlevende marine ressursene.

«Riksrevisjonen er av den oppfatning at de miljømessige utfordringene i havbruksnæringen er blitt så vidt omfattende at næringen ikke kan sies å ha hatt en tilstrekkelig miljøtilpasset vekst, slik Stortinget har forutsatt».

«Miljøutfordringene i næringen er etter Riksrevisjonens vurdering av et omfang som vil kreve vesentlige endringer i havbruksforvaltningen og måten havbruksnæringen blir regulert på.»

- Samlet belastning for stor, og vurderes ikke ved tildeling av konsesjon
- Ingen overordna strategi for effektiv arealbruk
- Miljøutfordringene er størst i område med mange oppdrettsanlegg

- Smittepress av lakselus og genetisk påvirkning av rømt oppdrettslaks vurderes fremdeles som de mest problematiske risikofaktorene knyttet til lakseoppdrett
- I rapporten anslås det reelle tallet av lakserømminger til oppimot 1,5 millioner fisk årlig, mens oppdretterne selv melder bare en femtedel av dette

Noen anbefalinger fra utvalget:

- Handlingsregler – viktig verktøy for god samfunnsstyring
- Handlingsregel for regional justering av MTB og adgang til miljøbegrunnet flytting
- Prinsipp for utvikling av handlingsregel for å redusere lusepress på villaks og sjøørret
- Handlingsregel for å sikre villaks mot genetiske påvirkninger fra rømt laks
- Kartlegging av kystsonen
- Produksjonsområder med egne utsettssoner hvor utsett og brakklegging koordineres

Meld. St. 22

(2012–2013)

Melding til Stortinget

Verdens fremste sjømatnasjon

«Visjonene for havbruksnæring legger til grunn en femdobling av lakseoppdrettet innen 2050.»

«Det er en forutsetning at dette skjer innenfor rammene av sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.»

KAMP MOT LUS: Fiskeriminister Elisabeth Aspaker (H) har bedt Mattilsynet bruke regelverket som gir de tilgang til å stenge anlegg med mye lus, mer aktivt. FOTO: PAUL S. AMUNDSEN

Krisemøte om lakselus

Fiskeriminister Elisabeth Aspaker (H) trapper opp kampen mot lakselus. Oppdrettsanlegg i Hordaland kan bli pålagt å redusere kapasiteten eller stenge.

Lars Kvamme

Publisert: 03.nov. 2014 12:47 Oppdatert: 03.nov. 2014 13:46

Lagre i leselisten

- Lusesituasjonen for oppdrettsnæringen er alvorlig og bruken av medikamenter øker. Dette bekymrer oss. Utvikler laksen resistens mot medikamentell behandling, mister vi det eneste verktøyet vi har for å bekjempe lakselus i dag, sier fiskeriminister Elisabeth Aspaker (H) til Bergens Tidende.

Mandag morgen innkalte hun og Mattilsynet næringens egne organisasjoner til krisemøte.

- Utvikling i feil retning

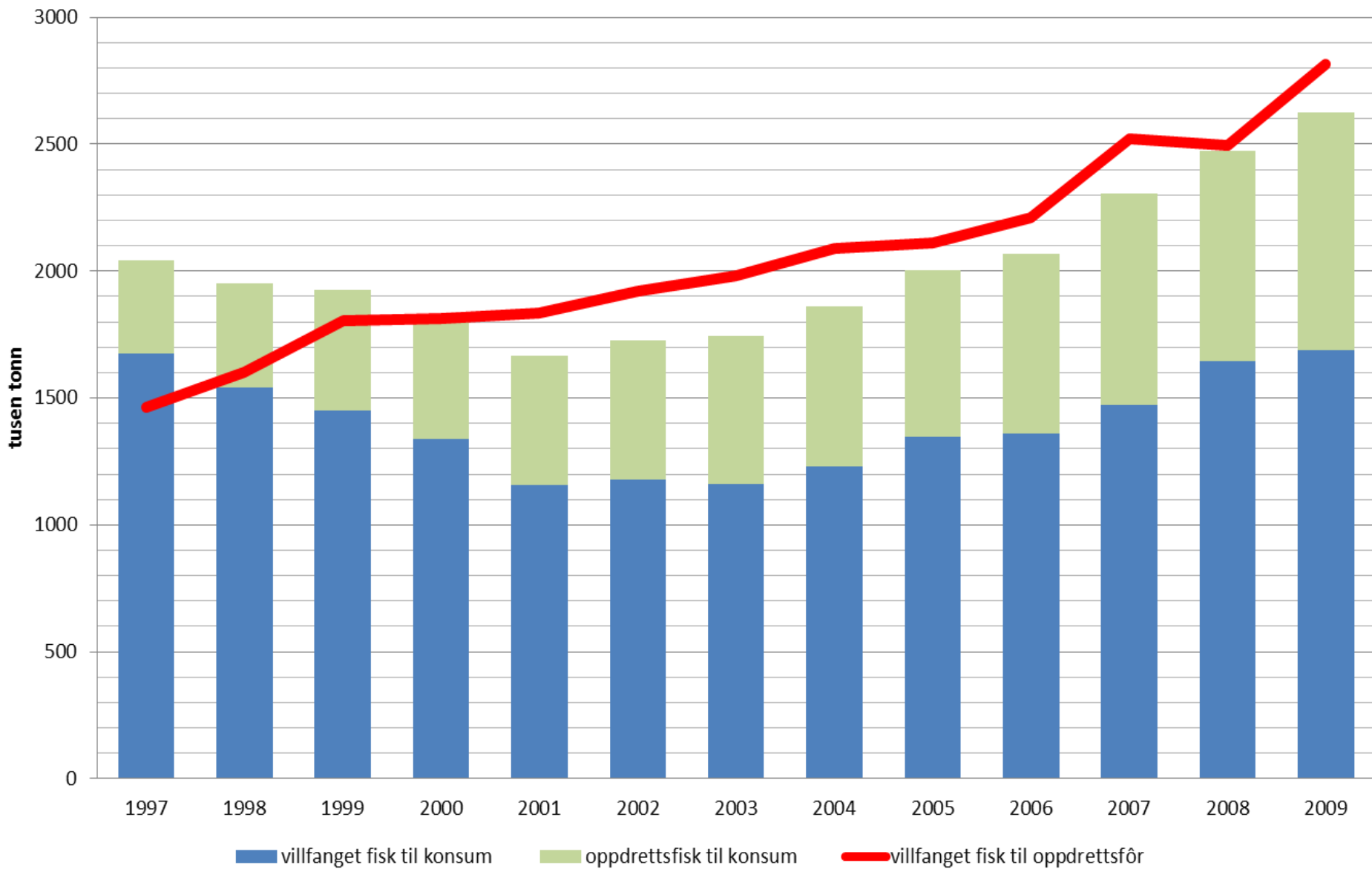
FAKTA

- Parasitt i hoppekrepsfamilien i sjø der hunlusen klekker opptil tusen egg om gangen festet til vertsfisken.
- Påfører laks og ørret skade ved å spise slim, skinn og blod, som gir verten åpne sår, infeksjon og død.
- Norske oppdrettere er pålagt lusetelling minst annenhver uke, øvre grense er 0,5 voksen hunlus pr. laks.

Annonse ▼

Anchoveta, kolmule, tobis, makrell?, hestemakrell, øyepål, sild, avskjær

Naturvernforbundet har bedt den nye Regjeringen om å:

- Ikke gi nye oppdrettskonsesjoner før problemene med spredning av lakselus og rømming er under kontroll
- Fjerne anlegg der belastningen er for stor
- Forholde seg til miljømålene og utvikle en forvaltning som tvinger næringen til å innfri målene
- Fokuserer forskning mot ny miljøteknologi, lukkede anlegg, brakkleggingsregimer, identifisere sårbare områder, effektive forvaltningstiltak
- Redusere oppdrettsvolumet i hardt belasta fjorder slik som Hardangerfjorden
- Vurdere klimautslippene til næringen, mer laks må fraktes sjøveien og infrastruktur planlegges for lavutslipp.

– Vi tabe lus hver eneste uke i sommer, men fant ingen, forsker Arve Nilsen ved Veterinærinstituttet.

Foto: AkvaDesign AS

Fritt for lakselus i lukket anlegg

Akvadesign har testet ut lukkede oppdrettsanlegg i Brønnøysund, og resultatet er null lus på laksen.

Alt kan bygges...

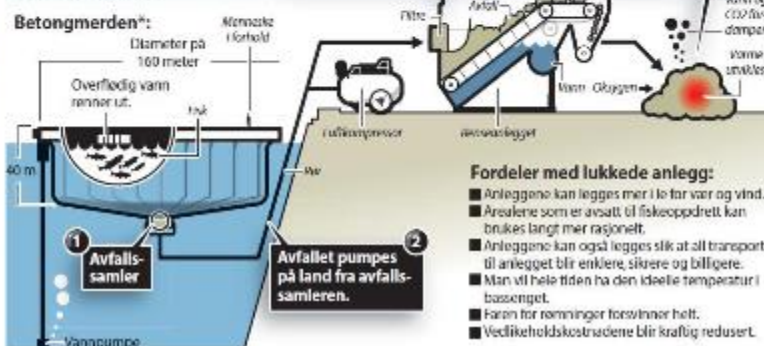
© Dr.techn.Olav Olsen AS

Fiskeoppdrett i lukkede betongtanker

Havbruksnæringen tvinges til å tenke i nye baner dersom veksten i oppdrett skal fortsette. Lukkede løsninger i sjøen kan sette et endelig punktum for lakserømminger og spredning av lakselus. Slik kan et betonganlegg se ut:

3 Avfallet renses gjennom et filter, deretter med vann via et bånd, før det føres opp til luftrensning.

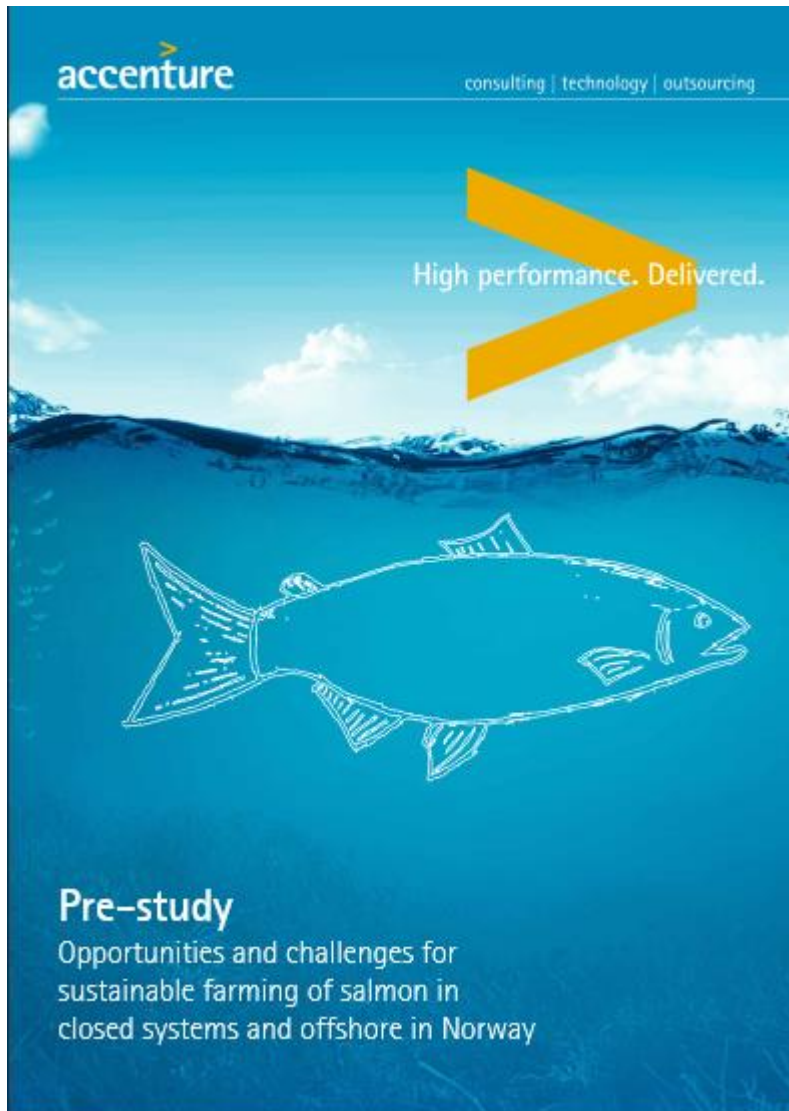
4 Avfallet som er igjen er i hovedsak nitrogen og fosfor. Det komposteres for så å bli hagegjødsel.

© 2014 NIVA, byggekonsultasjon, agriconsult.com

* Dagens fisk oppdrettes i merder - store lukkede gombestrukturer.

nyhetgrafikk.no

- På oppdrag fra WWF har konsulentfirmaet Accenture laget en grundig oversikt over muligheter og barrierer med lukkede systemer i oppdrettsnæringen.
- Hovedkonklusjonen er at lukkede systemer trolig kan løse utfordringer med lakselus og rømming, men at det vil ta tid å finne tilfredsstillende kommersielle løsninger.

Fordeler og utfordringer med lukka anlegg

- Kan hindre luseproblematikk
 - Mindre sjanse for rømming
 - Bedre kontroll med avfall
 - Avfallet kan bli en ressurs
 - Holder smittsomme sykdommer ute/inne
 - Merder kan plasseres tettere, mindre arealbruk
 - Oppdrett nærmere markedet
-
- Vannkvalitet og energibruk
 - Fiskevelferd - Sår på fisken
 - Kostnader – investering og drift
 - Større fare for teknisk svikt

Alta-ordfører sier nei til mer lakseoppdrett

- Vi vil ikke gamble med villaksen

«Det dreier seg samlet om rundt 200 jobber, men ulempene med lakserømming og lus er så stor, at vi ikke ønsker ny oppdrettslaksvirksomhet i fremtiden, sier Laila Davidsen.»

Vi ber regjeringa sei ja til reint hav og nei til fjorddeponi.

Florø, den 08.05. / 13.11.2014
Jan Arne Holm miljøansvarleg, Fishguard AS

Oppropet er støtta av:

- Askvoll Fiskarlag
- Bravo Seafood (Florø): eksporterte laks for 680 mill. kr i 2013
- Coast Seafood (Måløy): eksporterte laks for 2,8 mrd. kr i 2013
- Ewos (Florø): produserte fôr til ein verdi av 3 mrd. kr i 2013
- Firda Sjøfarmer (Florø/Gulen): produserte laks for 580 mill. kr i 2013
- Fishguard: omsatte fiskehelse, miljø og analysetenester for 25 mill. kr i 2013
- Marine Harvest Norway: disponerer 17 lokalitetar i Sogn og Fjordane
- Norwell (Florø): eksporterte laks for 1,2 mrd. kr i 2013
- Ocea North Sea (Florø): omsatte varer og tenester til oppdrett for 219 mill. kr i 2013
- Salmon Group (45 små/mellomstore fiskeoppdrettare): produserte laks for 4,5 mrd. kr i 2013

Av disse er 14 i Sogn og Fjordane:

Barlindbotn Settefisk, E. Karstensen Fiskeoppdrett, Flokenes Fiskefarm, Gjøllanger Settefisk, Hyen Fisk, K. Strømmen Lakseoppdrett, Landøy Fiskeoppdrett, Marø Fiskefarm, Nordfjord Laks, Osland Havbruk, Sandnes Fiskeoppdrett, Steinvik Fiskefarm, Svanøy Havbruk, Sulefisk

- Seaborn: eksporterte laks for 2,4 mrd. kr i 2013
- Skaar-Norway (Florø): eksporterte laks for 300 mill. kr i 2013
- Slakteriet (Brekke): slakta oppdrettsfisk til ein verdi av 50 mill. kr i 2013
- Slakteriet (Florø): slakta oppdrettsfisk til ein verdi av 100 mill. kr i 2013
- Sub Aquatech (Askvoll): omsatte miljøtenester for 2,5 mill. kr i 2013
- Sunnfjord Dykkerservice (Florø): omsatte dykkertjenester for 12 mill. kr i 2013
- Stiftinga Norsk Villaksforvaltning
- Visit Fjordkysten (Bremanger-Gulen): omsatte reiselivstenester for 3,5 mill. kr i 2013

Felles front for friske fjorder

MILJØ

Vilaks-, viltsik- og oppdrettssektoren går sammen til en felles kamp for å beholde fjordene rene, for å sikre matproduksjon og mattrygghet.

Kjell Stordvik

Har

Men de deltar i de viktigste årlige møtene på det nasjonale regionale nivået. – Jeg ser for meg en samarbeidsring som er tydelig i sin rolle til å sikre mattrygghet til generasjonene som kommer. Lene Haldrup, leder i Norge Naturvernforbund i tillegg under opprettingen.

Alle er med. Her fikk jeg rapport. Det er en opplysning fra Ph...

Takk for meg!

Er du ikke medlem?

Meld deg inn på

www.naturvernforbundet.no/medlem